
ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

DOI 10.29254/2077-4214-2019-4-1-153-10-11

УДК 61(091)

*Ждан В. М., Дворник В. М., Аветіков Д. С., Яценко І. В.,
Іваницька О. С., Рибалов О. В., Гаврильєв В. М.*

ІСТОРИЧНІ ВІХИ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ З ПЛАСТИЧНОЮ ТА РЕКОНСТРУКТИВНОЮ ХІРУРГІЄЮ ГОЛОВИ ТА ШИЇ

(ДО 50-РІЧЧЯ ПОЛТАВСЬКОГО ПЕРІОДУ КАФЕДРИ)

Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава)

conferencefabricant2019@gmail.com

Перший історичний період кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії розпочався у місті Харкові, де з 1921 року хірургічна стоматологія викладалась на кафедрах оперативної одонтології (зав. каф. проф. Гейзенберг І.С.) та приватної хірургії голови та обличчя (зав. каф. проф. Фабрикант М.Б.) Харківського медичного інституту, з 1931 року Харківського стоматологічного інституту. У 1929 році після об'єднання двох кафедр, вона отримала назву «Кафедра хірургічної стоматології». Першим завідувачем кафедри став професор Мойсей Борисович Фабрикант (1929-1951 р.р.).

В роки Другої Світової війни, під час евакуації навчального закладу у місто Фрунзе (1941-1944 р.р.), професор Фабрикант М.Б. та співробітники його кафедри (Авраїмова С.І., Злотник І.Л., Руфанов Т.І., Шепшелевич З.Г., Євзерихіна С.Д., Калашнікова Є.А.) не тільки лікували поранених фронтовиків, а й опублікували більше 30 наукових праць.

Після визволення міста Харків, кафедра повернулася в рідне місто, де Фабрикант М.Б. продовжував очолювати кафедру та активно проводив науково-педагогічну роботу. Багато його учнів успішно захистили докторські та кандидатські дисертації (Лінденбаум Л.М., Праведніков С.В., Гуткін С.З., Турецька А.Л., Шнейдер А.Л., Коробков В.І., Гузенко П.К., Заславський Н.І., Тарловський А.Я., Лісова Н.Д., Авраїмова С.І., Слуцька М.М., Шор А.І., Полушкіна С.П., Іванова А.І.).

З 1951 по 1965 рік кафедру очолював професор Макар Федорович Доценко, який одночасно виконував обов'язки декана факультету.

В цей період на кафедрі пройшли спеціальну професійну підготовку Лісова Н.Д., Терьошина З.Л., Керейко І.Є., Подпорінов В.І., Bloшенко М.Є., Григорчук Ю.Ф., Антонова С.Н., Мозговий М.П., Богашова Л.Я., Семененко Ю.Ф., Пікєнін А.М., Пікалов Л.П., П'яниця С.Т., Сидоренко В.А., Різников М.Я., Дерезенко К.М., Пастушкова Н.М., Щегельський В.Є., Чиньян Г.М., Лотошнікова Г.В., Мордовська Н.І., Шатохіна Р.М., Маслович К.І., Фатєєва Л.І., Єськова А.Я., Малишева Т.К., Калмиков А.Н., Гресь М.Т., Микитенко Л.А. Наукова тематика, яка розроблялась на кафедрі, охоплювала різні розділи хірургічної стоматології: анкілози нижньої щелепи (Коробков В.І.), підщелепні сіаладеніти та сіалодохити при слинокам'яній хворобі (Лісова Н.Д.), лікування переломів щелеп (Керейко І.С.), ретенційні кісти слинних залоз (Терьошина З.Л.), рентгенодіагностика злоякісних пухлин верхньої щелепи (Гриценко П.Є.), вторинні деформації щелепно-лицевої ділянки при вроджених вадах губи та піднебіння (Губська А.М.). За матеріалами цих досліджень було захищено 1 докторська та 7 кандидатських дисертацій.

З 1965 по 1970 рік кафедру очолював доцент Володимир Іванович Коробков.

Наукова діяльність кафедри в цей період велась в напрямку розробок таких питань, як лікування одонтогенних нориць верхньощелепних кісток (Щегельський В.Є.), переломів нижньої щелепи (Пікалов Л.П.), невралгій трійчастого нерву (Антонова С.М.), доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень нижньої щелепи (Григорчук Ю.Ф.), вторинних післяопераційних

деформацій верхньої щелепи при вроджених вадах губи та піднебіння (Мозговий М.П.). По матеріалам цих досліджень було захищено 5 кандидатських дисертацій.

Другим етапом історії кафедри є Полтавський період, коли у 1967 році Харківський стоматологічний інститут переїздить в місто Полтаву та стає Полтавським медичним стоматологічним інститутом.

З 1970 по 1974 рік кафедру очолювала професор Ніна Денисівна Лісова. Наукова діяльність кафедри в ці роки була присвячена вивченню патології слинокам'яної хвороби (Лісова Н.Д.), діагностиці та лікуванню періоститів щелеп (Лук'янов В.Г.), абсцесів та флегмон (Козиненко Л.О.), неспецифічних паротитів (Полєнічкін В.К.). Отримані результати втілились в 1 докторську та 3 кандидатські дисертації.

В ці роки на кафедрі закінчили аспірантуру та клінічну ординатуру Панасюк А.П., Федорченко А.Л., Одабаш'ян А.Л., Ляний Г.Ф., Долгіна Л.Л., Туковська В.П., Солодкий Ю.П., Козиненко Л.А., Лук'янов В.Г., Полєнічкін В.К.

З 1974 по 1990 рік кафедру очолювала професор Віра Федорівна Чистякова.

Напрямки наукової діяльності кафедри в цей час були присвячені питанням клініки та лікування лімфаденітів ЩЛД у дітей (Богашова Л.Я.), медичній реабілітації хворих з сполученою травмою (Прусаков В.І.), діагностиці та лікуванню гемангіом ЩЛД у дітей (Одабаш'ян А.Л.), кістковій брешопластиці дефектів щелеп (Розколупа О.О.), лікуванню переломів нижньої щелепи (Стрюк Є.В.). В цей період було захищено 5 кандидатських дисертацій. Через аспірантуру та клінічну ординатуру пройшли навчання – Соломін О.І., Ахмеров В.Д., Сатановський М.А., Карасюнок Є.А., Розколупа О.О., Ванякін Є.Є., Абдукадіров А.А., Соколова Н.А., Марченко В.М., Прусаков І.А.

З 1990 по 2010 рік кафедру очолював професор Олег Васильович Рибалов. Головними напрямками наукових досліджень кафедри стали питання діагностики та лікування патології слинних залоз (Ткаченко П.І., Яценко І.В., Борисова О.В., Гуржий О.В., Андріянова О.Ю., Митченко В.І., Саяпіна Л.М., Смаглюк В.І., Скікевич М.Г., Гаврил'єв В.М.), травматичних пошкоджень ЩЛД (Карасюнок Є.О., Волошина Л.І.), злоякісних пухлин ЩЛД (Соколова Н.А.), захворювань скронево-нижньощелепного суглобу (Стоян О.Ю., Москаленко П.О.), запаль-

них процесів щелепно-лицевої ділянки у дітей (Ткаченко П.І.), периферійних уражень лицевого нерву (Іваницька О.С.), профілактики запальних ускладнень (Ахмеров В.Д.).

За цей період аспірантуру, магістратуру та клінічну ординатуру закінчили – Яценко І.В., Дубровина (Борисова) О.В., Смаглюк В.І., Смажило С.М., Саяпіна Л.М., Стоян О.Ю., Чепуров П.Ю., Волошина Л.І., Маврищев К.П., Левченко Н.В., Панькевич А.І., Облап М.В., Абу Хамда Іхаб, Амір Хусейн Хасан, Бойко О.В., Гречко А.В., Дьоміна С.І., Ейд Мухамед, Мухамед Аббас.

З вересня 2010 року кафедрою завідує професор Аветіков Давид Соломонович.

Сьогодні до наукових напрямків роботи кафедри добавилися питання пластичної, реконструктивної та косметичної хірургії голови та шиї. За останні роки на кафедрі пройшли підготовку 11 магістрів (Хотами Хорасами, Гутник А.А., Стебловський Д.В., Трапова Х.О., Анмар Халаф, Талаш Р.В., Хлановська (Саркісян) О.С., Дроздов М.В., Каплун Д.В., Короленко І.О., Веретильник А.В.), 7 аспірантів (Москаленко П.О., Ставицький С.О., Скрипник В.М., Ву Вьет Куонг, Кофман (Гутник) А.А., Стебловський Д.В., Лоза (Трапова) Х.О.), 49 клінічних ординаторів, захищена 1 докторська та 8 кандидатських дисертацій. На кафедрі продовжує навчання 4 аспірантів та 5 клінічних ординаторів.

Результати науково-педагогічної діяльності співробітників кафедри за останні 20 років оприлюднено у більш ніж 100 доповідях на міжнародних та всеукраїнських конференціях та з'їздах, 220 наукових статтях, 12 монографіях, 55 патентах, 7 нововведеннях та 18 інформаційних листах. За ці роки кафедрою видано 8 підручників та 43 навчальних посібника.

Колектив кафедри продовжує удосконалювати якість підготовки спеціалістів з вищої медичної освіти. Згідно сучасних вимог Вищої школи, кафедра змінює форми та методи навчального процесу, що сприяє підвищенню якості наукової та педагогічної майстерності викладачів, збільшує ефективність лікувальної роботи.